

[HOE GAAT HET?](#)

Sarah Vanhee: 'De diepe relatie die ik heb met mijn zoon, hebben mijn grootouders nooit gehad met hun kinderen'

In haar voorstelling *Mémé* brengt performer Sarah Vanhee hulde aan haar grootmoeders en de vele onzichtbare, hardwerkende vrouwen die haar zijn vooraf-gegaan. 'Ze hebben heel weinig kunnen genieten.'

Katrien Elen, Eva Donckers

Zaterdag 7 oktober 2023 om 03:00

Hoe gaat het?

'Goed. September verloopt altijd heftig. Alles moet weer opstarten na de zomerpauze. Die pauze had ik nodig. Ik was uitgeput aan het einde van het seizoen. Ondertussen kijk ik enorm uit naar de komende maanden. Verschillende van mijn voorstellingen staan door elkaar geprogrammeerd. Elke week en dag zien er anders uit.'

Een van de voorstellingen waar je mee reist, is *Mémé*. Hiervoor liet je je inspireren door de levens van je grootmoeders. Wanneer ben je hen echt gaan zien als de vrouwen die ze waren?

'Pas na hun dood. Ze zijn gestorven toen ik tussen de twintig en dertig was. Lange tijd bestonden ze voor mij alleen als grootmoeders. Ik wist niets over hun kindertijd of hun jaren als moeder. Ik zag hen louter als persoonlijkheden binnen de familieconstellatie. Ik kende wel een paar verhalen, maar ik ben pas over hen als vrouw beginnen na te denken toen ik zelf moeder werd. En tijdens het maakproces van *Mémé* natuurlijk. Via de verhalen van mijn familie ben ik meer over hen te weten gekomen. Ik ging me ook verdiepen in de streek waar ze woonden – het West-Vlaamse platteland – en in de politieke realiteit van hun leven. Zo leerde ik stilaan hun karakters kennen. Bovendien, en dat klinkt misschien raar, heb

ik hen kunnen *ontmoeten* doordat zij als doden aanwezig waren op het podium (*Vanhee verbeeldde hen als poppen, red.*). Veel herinneringen kwamen via de verbeelding terug: van hun humor en aarzelingen tot hun manier van bewegen. Door er zo intens mee bezig te zijn, ben ik steeds meer om hen gaan geven.'

Jullie levens konden niet meer verschillen. Zij waren huisvrouw, jij werkt als kunstenaar. Zij woonden op de boerenbuiten, jij in Brussel. Jouw grootmoeders hadden veel kinderen – je moeder komt uit een gezin van negen, je vader uit een gezin van zeven. Jij hebt één kind. Je benoemt dat laatste ook expliciet in het stuk.

'Voor een deel is dat hoe het leven is gelopen. Maar het gaat ook over wat voor leven ik wil leiden. De diepe relatie die ik heb met mijn zoon, hebben mijn grootouders nooit gehad met hun kinderen. In hun leven liep een kind op straat rond en moest het zo nu en dan een verse broek en eten krijgen. Dat ik geen negen kinderen heb om voor te zorgen, maakt dat ik mezelf meer kan ontwikkelen en in andere relaties kan investeren. Maar het grootste verschil is misschien wel: ik heb een keuze kunnen maken. Mijn grootmoeders niet. Mijn ene grootmoeder kreeg de laatste vier kinderen tegen haar zin, omdat haar man en de kerk dat wilden. Hetzelfde met werk. Ik heb net als zij een grote werkethiek, maar ik heb wel het enorme privilege om werk te kiezen waar ik plezier aan beleef. Mijn mémé speelde trouwens amateurtheater en mijn oma schilderde, maar ze hebben nooit de kans gehad om zich professioneel te ontplooiën in de kunsten.'

Denk je dat je grootmoeders zich ooit afvroegen: 'Geeft dit mij plezier?'

'Nee, ik denk niet dat zij die luxe hadden. Een van mijn grootmoeders had wel de capaciteit om ondanks alles op de een of andere manier zin te geven aan wat ze deed. De andere had die mentale ruimte niet. Ze hebben allebei heel weinig kunnen genieten. En op het moment dat het misschien eindelijk kon, waren hun lichamen en geesten eigenlijk al uitgeput. In mijn voorstelling probeer ik hun personages daarom te verwelkomen in een rijke, inspirerende, sensuele en zorgzame ruimte, om hen te laten weten dat het mede dankzij hen is dat ik hier vandaag kan zijn.'

Het valt wel op: de evolutie is gigantisch. En dat op amper twee generaties.

'In vergelijking met de rest van de wereld hebben we hier in het Westen geluk. Maar het is niet genoeg. De facto wordt er nog altijd gediscrimineerd tegenover vrouwen, en al zeker tegenover niet-witte vrouwen die weinig of geen opleiding hebben kunnen volgen. Ook vrouwen doen dat. Een kritiek op witte feministes is dat ze alleen het leven kunnen leiden dat ze willen op de rug van andere vrouwen.'

Nu je je hebt verdiept in de levens van je grootmoeders: zijn er ook aspecten waar je nostalgisch naar bent?

'Er is maar heel weinig dat ik van hen zou willen overnemen. Maar ik herken mezelf wel in het sociaal engagement van mijn grootmoeder aan moederskant. Zij had veel connecties en maakte deel uit van een netwerk van vrouwen die elkaar hielpen. Ze zorgde niet alleen voor haar eigen gezin, maar ook voor andere families. Zo trad ze soms op als vroedvrouw.

Die nood en capaciteit om een gemeenschap te vormen, die heb ik ook.'

*Mémé, van 18-20 oktober bij
CAMPO kunstencentrum in Gent.
Meer data op [campo.nu](https://www.campo.nu/) (<https://www.campo.nu/>).*

Lees ook

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20170215_02733677)

⊕ 'Ook al zitten mensen opgesloten, hun verbeelding is nog steeds vrij' >

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20170215_02733677)

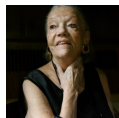
(https://www.standaard.be/cnt/dmf20170215_02733677)

Nog geen abonnee? Je kan elke maand 3 ⊕ plusartikels gratis lezen om kennis te maken met onze journalistiek.

Proef nu > (https://www.standaard.be/proef-van-onze-journalistiek?utm_internal=structureel-web-freearticle-softwall-ds-noconsent)

Niet te missen in DS+

HET VERHAAL

⊕ **Dochter kampcommandant Höss over leven in de villa naast Auschwitz: "Mutti wist goed genoeg wat er aan de hand was"**

Brigitte's vader was kampcommandant Rudolf Höss, de centrale figuur in Oscarwinnaar

(/cnt/dmf20240328_96307333)

REEKS

⊕ **Wat als de VS zich terug trekken uit de Navo? "Ze blijven onmisbaar voor de veiligheid van Europa"**

Zonder Amerikaanse leiding wordt de Navo een stuurloos schip. De Europese legers missen militaire ...

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20240327_96941365)

UNRWA-directeur Philippe Lazzarini: "Onze organisatie is de enige die de Gazanen nu kan helpen. Daarom wil Israël ons kapot"

Israël pleit voor de ontmanteling van het VN-agentschap voor de Palestijnse vluchtelingen ...

(/cnt/dmf20240322_97499156)

⊕ **Beleggen in oorlog: oud idee in nieuw jasje**

Oorlogsobligaties bevinden zich op het snijvlak van patriottisme en financieel rendement. In ...

(/cnt/dmf20240321_97470326)

Meest gelezen dS+

ALTIJD ERGENS, ALTIJD IETS